

У ГЭТЫМ НУМАРЫ

★ ПРА МАЙСТЭРСТВА ПЕРАКЛАДЧЫКА. ★ ДЭЛЕГАТ XXII З'ЕЗДА КПСС РАСКАЗВАЕ. ★ КНИГА АБ РОДНЫМ КРАІ. ★ НАРОДНЫ АРТЫСТ БССР Ц. СЯРГЕЙЧЫК АБ СВАЕЙ ТВОРЧАЙ РАБОЦЕ. ★ ПАДАРОЖКА ЗА МЯЖУ. НАТАТКІ ПІСЬМЕННИКА В. ВОЛЬСКАГА.

ЗА ЛЕПШУЮ ў СВЕЦЕ

Ва ўсіх кутках нашай Радзімы горача быў падтрыманы заклік Мікіты Сяргеевіча Хрушчова «За работу, товарищи!» У гэты дні кожны савецкі чалавек пытае сябе: што я зраблю для таго, каб паспяхова ажыццявіць рашэнні XXII з'езда КПСС, каб паскорыць надышоў нашай светлай будучыні — камунізму.

Выдатны патрыятычны пачына праявіў калектыв Каўняскай друкарні імя К. Паказлы. Літоўцы пагірафісты выступілі ініцыятарамі спарбінства «Савецкая кніга — значыць выдатная, лепшая ў свеце». У сваім звароце каўняскае таварышчы пісалі: «Мы, пагірафісты, даём жыццё друкаванаму слову. Мільёны людзей, як да лепшага друга, звяртаюцца да савецкай кнігі, якую ствараем мы сваёй працай... Мы павінны даць савецкаму чалавеку, будаўніку камунізму, выдатны і толькі выдатны выданні — прыгожыя, добрыя кнігі і часопісы, яркія плакаты, дасканалыя рэпрадукцыі.

Для нас, работнікаў Каўняскай друкарні імя К. Паказлы, клопаты аб выдатнай якасці прадукцыі сталі нормай усяго вытворчага жыцця...
Патрыятычны пачына калектыву Каўняскай друкарні імя К. Паказлы знаёшыў самую гарачую падтрымку ў работнікаў выдавецтва пагірафістаў нашай рэспублікі.
Ва ўсіх выдавецтвах Беларусі ўвагі ўважліва знаходзяцца пытанні палепшэння зместу выпускаемай літаратуры, прымаюцца захады — да складання кніг прыцягваюць найбольш кваліфікаваных аўтараў, палепшаюць якасць рэдагавання выпускаемай літаратуры. Многія яшчэ трэба зрабіць, каб лепшым стала мастацкае афармленне выданняў. Вырашана прыцягнуць да гэтай справы лепшых мастакоў рэспублікі, наладзіць рэдагаванне і абмеркаванне створаных ім ілюстрацый. У сменны будзе праведзена нарада работнікаў выдавецтваў, мастакоў графікаў і пагірафістаў. Удзельнікі нарады абмяркуюць якасць кніг, якія выйшлі ў свет у 1961 годзе, і намяццё шляхі далейшага палепшэння мастацкага афармлення кнігі і яе пагірафічнага выканання.

На вытворчым нарадзе работнікаў Дзяржаўнага выдавецтва БССР прынята прапанаваць удзельнікам кантроль за якасцю здаваемых у вытворчасць арыгіналаў.
З вялікім удзівам прайшоў абмеркаванне звароту літоўскіх пагірафістаў у калектывы выдавецтваў Акадэміі навук БССР, Міністэрства вышэйшай, сярэдняй спецыяльнай і прафесійнальнай адукацыі, у выдавецтва сельскагаспадарчай літаратуры.

Шырока абмяркуюцца зварот калектыву друкарні імя К. Паказлы ў пагірафістаў камбіната імя Якуба Коласа. Для таго, каб гэтае буйнейшае пагірафічнае прадпрыемства рэспублікі выўскале прадукцыю толькі выдатнай якасці, на камбінат шырока арганізавана тэхнічная аўбова, уведзены грамадскі кантроль за якасцю кніг на ўсіх вытворчых участках.

Калектыв пагірафічнага камбіната імя Якуба Коласа змяняецца за права называцца прадпрыемствам камуністычнай працы.

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦСЯ!

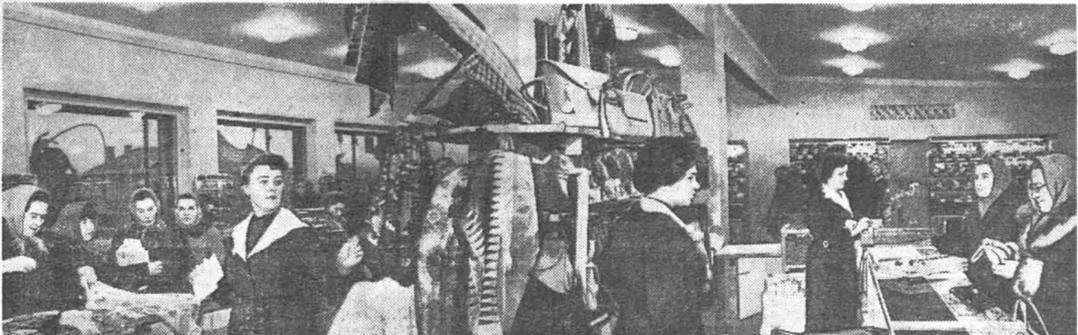
ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛНЕННЯ СІОУЗА ПІСЬМЕННИКАў БССР.

№ 95 (1629)

Пятніца, 1 снежня 1961 года

Цана 4 кап.

Паглядзі, таварыш, на здымак. Гэта магазін у мікрараёне па Сталінградскай вуліцы. Метал і шкло, многа шкло, а таму—многа прастору, святла і прыгажосці! Святлыя, з густым афармленнем вятрыны, адкрытыя, даступныя прылажкі, на якіх, бодзі, нават самыя звычайныя рэчы будуць цешыцца вока пакупніка. Так і хочацца зайсці сюды і абавязова чацьце-што небудзь купіць.
Магазін-палаці Ты, безумоўна, заходзіш, каб і ў тваім раёне быў такі ж. Толькі... пэўна, не згодзішся, каб над гэтым каскадам шкла і металу «красаваліся» халодныя, бюракратычныя словы накшталт «Прадукцыя» ці «Прамафарны». Пэўна, прыемней было б, каб магазін меў прыгожую назву.

І. БУДРЭВІЧ,

брыгадзір калгаса «Расія», Шчучынскага раёна.

Усё адбылося нечакана. Я сядзеў задуманым у зале сярэдніх дэлегатаў абласной парткамерэнцы. І раптам... аж удрыгнуў. Няўжо сапраўды назвалі мя? Прозвішча? А мо' памыліўся?

Але ў гэты момант да мяне пацігнуліся рукі.
— Вітнем, Будрэвіч!
— У Маскву паедзем!

Вось яно што выйшла. Камуністы выбралі мяне дэлегатам на XXII з'езд партыі. Прызначылі, я верну гэтым і не веруць. Падумаў: толькі я, проты селянін з вёскі Стараўшчына, што пад Гродна, прыму ўдзел у рабоце вышэйшага органа КПСС, разам з вядомымі палітычнымі дзеячамі краіны буду абмяркуюць новую Праграму і Статут партыі, вызначыць будучыню Радзімы. Што і кажаць, тут можна разгубіцца. Гэта ж такая нечаканасць! У гэтай жа часе такое шчасце!

Пазней, праўда, калі крыху астало ад хвалявання, падумаў, што здзіўляўся тут, бадай, няма чаго. Гэта звычайная справа ў нашай краіне, у краіне, якая першай у свеце будзе камунізм.

Сэрца маё поўнае радасцю.

НАКАЗ

Надышоў час абірацца ў Маскву. Давяры ў хаце амаль не значыліся: людзі ідуць і ідуць. У кожнага сваё слова, свае прапановы.

— Ты, Антонавіч, не разгубіся там, падарыцца расказкі з'езда, Мікіце Сяргеевічу аб нашым калгасе, — прапусь Іосіф Аліфер. — Так і так, маўляў, наперад ідзем, угару.

А ў дзятку-звоняных Клява Апончык, Валі Кахновіч, Жэні Будрэвіч і Жэні Антонавіч ішчыя прасьба:

— Трымайся, брыгадзір, бліжэй да практыкі, пра вопыт іх распытвай да ў бланкет усё ванаўтовай. Зразумее?

Як тут не зразумець? Я здаджаюся і кажу, што еду ў Маскву не гуляць.

НА КРАСНАЙ ПЛОШЧЫ

Прыгожая Масква, ой, якая прыгожая! Вуліцы шырокія, чыстыя, былі шкло. А па іх спяшаюцца людзі.

Пад венам спецыяльна прышлілі мы на Красную плошчу. Колькі тут гадулоў! Яны ходзяць туды-

ТОЛЬКІ НАПЕРАД

Нататкі дэлегата XXII з'езда КПСС

Я СЛУХАЮ СЭРЦАМ

Я слухаю Мікіту Сяргеевіча Хрушчова. Які ён проты, праўдзінны! Што ні слова, то клопаты пра народ, пра сваю Айчыну.

Мы, дэлегаты, узрушаныя дэкларацыяй М. С. Хрушчова. У іх, як у люстэрку, нашы поспехі, наша будучыня. Як прыёма чужыя словы, абвешчаныя партыяй: «Імпэрэнтэры пакаленне савецкіх людзей будзе жыць пры камунізме!» Я разумеем, вядома, што камунізм не прыдзе сам сабою. Ён заваяваецца настойлівай, самаададанай працай і не адразу, а гадамі. І я ўжо ўяўляю гэты шлях і ў мяне адно жаданне: «Толькі наперад!»

А МІЖ ІНШЫМ...

Так, мы, савецкія людзі, дамагліся вялікіх поспехаў. І ўсё ж у нашым жыцці яшчэ шмат нявырашаных пытанняў. Усё ў сваім выступленні на з'ездзе першы сакратар Кампартыі Беларусі таварыш К. Т. Мазураў гаварыў аб неадназначных тэмпах механізацыі сельскай гаспадаркі. Сапраўды, механізацыя працоўніц працаў — гэта надзвычай важнае пытанне.

Партыя патрабуе ад працоўнікаў вёскі бодзі даўжэе дзяржаўнае таварыства. А як можна гэтага дамагчыся, калі няма неабходных машын? Мы здаўна, напрыклад, вырошчваем цукровыя буркі. І ўсё чыстэ зручна. А якая ў нас механізацыя на жывёлагадоўчых фермах? Амаль ніякая. Тое ж самае з нарыхтоўкай і вывазкам на палі ўгнаенняў. Як крэйсліся некалі нашы дзяды віламі, так і мы карыстаемся імі сёння. І гэта ў той час, калі Беларускаму інстытуту механізацыі сельскай гаспадаркі створаны добрыя ўзоры ўсіх неабходных машын. Вось і выходзіць: узоры ёсць, а машын няма.

З'езд партыі скончыў сваю работу. Настрой ва ўсіх дэлегатаў урочышты. Праграма прынята аднагалосна! Статут — таксама. І я правільна сказаў Мікіта Сяргеевіч пры закрыцці з'езда: «Нашы мэты ясныя, задачы вызначаны. За работу, таварышкі! За новую перамогу камунізму!»

Развітаюцца з Дзёмкам, я шчыра кажу яму:
— За работу, Фама Станіслававіч!
— За работу, Іосіф Антонавіч! — кажа Дзёмка і дадае: «А пісьмо чакаю да пале».

ЕСЦЬ НАД ЧЫМ ЗАДУМАЦЬСЯ

Зноў стуючы колы на стыхах рэек, зноў мільгаюць за акном тэлеграфічныя слупы. Я думаю пра з'езд партыі, пра велічыню перспектывы камуністычнага будаўніцтва. І пытаю ў сябе: «А які ўклад ва ўсенародную справу ўносіць наш калгас? Ці ўсё мы робім, каб стварыць у краіне багачыню прадуктаў народнага спажывання?»

будаўнічай, трактарнай, аўтамабільнай, цукровай, тэкстыльнай, паспяховае аднаўленне разбуранага ў гады вайны народнай гаспадаркі, беларускіх сёл і гарадоў. Аўтар прыводзіць такія красамовныя дэталі: як толькі Беларусь была вызвалена ад фашысцкіх акупантаў, сюды па прысланаму ўладамі ўрада былі прысланы дзесяткі тысяч трактараў і іншых сельскагаспадарчых машын, 110 тысяч коней, 150 тысяч гадоў буйнай рагатай жывёлы, 120 тысяч авечак, 9 тысяч свіней, насенне, прадукты харчавання і г. д. Калгасам і калгаснікам дзяржава адпусціла вялікія грашовыя крытты, многа будаўнічых матэрыялаў.

Расказаваючы пра грандыёзныя эканамічны і культурны ператварэнні ў Беларусі, пра нябачаны размах будаўнічых работ сёння, аўтар не забывае каў матэрыялы і духоўныя каштоўнасці. Хвалюючыя старонкі кнігі прысвечаны перадавікам і наватарам вытворчасці, Героям Сацыялістычнай Працы — тым, каго ў нас любяць называюць маякамі, што асвятляюць шлях у будучыню. А такіх маякоў у нас — тысячлі!

Аўтар злосна і трапіна высьмейвае буржуазных літаратараў, а з імі і беларускіх нацыяналістаў, якія імкнучыся адарваць беларускі народ ад яго старажытнага брата — вялікага рускага народа, усяляюць прыніжэнне і паказваюць беларуса чалавечым адстапам, бязвольным, нездольным пастаць за сабе. На самай жа справе беларускі народ у несянай сардэчнасці з народамі Пасі і Украіны заўсёды выступаў супраць сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту. Адбылася Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя — і наш народ даў сотні таленавітых вучоных, дзеячоў літаратуры і мастацтва, дзяржаўных і партыйных работнікаў, выдатных ваеначальнікаў. Неўміручай славай пакрыў сябе беларускі народ у гады Вялікай Айчыннай вайны. Больш трохсот беларусаў-воінаў, партызан уласно званых Герояў Савецкага Саюза, 200 тысяч чалавек узнагароджана ордэнамі і медалямі.

Асабліва вялікі прастор для росквіту духоўных сіл народа, для заваяў народам новых вышынь на шляху да светлага заўтра адрыўваецца цяпер, калі прапоўняе Беларусь разам з усімі народамі Савецкага Саюза прасторылі да практычнага ажыццяўлення велічнай Праграмы КПСС — праграмы пабудоваў камунізму.

Пра гэта добра расказана ў раздзеле «Да новага росквіту», які завяршае кнігу.

З цікавасцю чытаюцца раздзелы «Па дарозе з Масквы», «Пра гады барацьбы», «Агіт навабудоўля», «У новым Мінску», «Палесскія скарбы», напісаныя як бы адным дыханнем. У іх арганічна зліта мінулае з сучасным, сённяшняе будучым, лірычная хваля з публіцыстычным запалам, свабоднае пачыненне апавядання з ланкачнасцю і змяняльнасцю прымаюцца старанны адбор матэрыялаў, багатае мовы, мноства тых цудоўных дэталей-знаходак, якія дапамагаюць аўтару ў малым паказваць вялікае, самікуць аўтарскае бачанне свету з жыццёвым вопытам чытача, прымясці апаэтычнае думанне, хваляюцца рабінце свае вывады.

Нарысам «Мая Беларусь» Т. Хадкевіч пацвердзіў думку пра таленавітага праявіка-публіцыста. Кніга яго вучыць любіць да Радзімы, натхняе на добрыя справы. Побач з іншымі кнігамі аб Беларусі, гэтая — адна з лепшых, найбольш даступная масаваму чытачу.

Тым больш хачелася б ба-

ТРЭЦЯЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ

У мэтах шырокай прапаганды поспехаў камуністычнага будаўніцтва і дасягненняў Беларускага народа ў выкананні сямігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі Міністэрства культуры БССР прымае рашэнне арганізаваць у лютым 1962 года ў Мінску трэцюю рэспубліканскую мастацкую фотавыстаўку «Сямігады ў дзейнасці», якая будзе папярэднічаць Усесаюзнай выставцы.

На рэспубліканскую мастацкую фотавыстаўку прымаюцца работы, якія выявляюць сучаснае жыццё савецкага народа, поспехі, дасягненні працоўнікаў нашай рэспублікі пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі Савецкага Саюза ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, навуцы, тэхнікі і культуры, пертраты перадавых людзей прамысловасці і сельскай гаспадаркі, дзеячоў навукі і культуры.

Ярка і шматгранна павінны быць паказаны праца, быт і адпачынак савецкага чалавека, яго матэрыяльны дасягненні, рознабаковыя духоўныя інтарэсы, новыя формы творчай самадзейнасці мастацтва, вяртэнні культуры, народнай тэатры, студый выяўленчага мастацтва,

аркестры, хоры і г. д. Вялікая увага ў творах фотамастацтва павінна быць аддана нашай моладзі, школе, жыццю камсамоўскай і піонерскай арганізацыі, прыгажосці роднай прыроды.

Работы, якія прымаюцца для экспазіцыі, павінны адпавядаць высокім патрабаванням фотамастацтва, быць кампазіцыйна завершанымі і выразнымі па форме.

Адбор работ для экспазіцыі трэцяй рэспубліканскай мастацкай фотавыстаўкі будзе праводзіцца выставачным камітэтам.

На разгляд выставачнага камітэта могуць быць прадставленыя работы ўсіх, хто ждае удзельнічаць у выставцы — майстры савецкага фотамастацтва, фотакарэспандэнты, фотажурналісты, фотажурналісты і фотаматэрыялы.

На выставку прымаюцца маляхромныя і калёровыя фатаграфіі фарматам не звыш 50x60 см і не больш п'яці работ аднаго аўтара.

Канчатковы тэрмін прыёму работ да 10 лютага 1962 года. Адкрыццё выставы — 20 лютага 1962 года.

На кожнай фатаграфіі павінны быць выразна напісаны аўтар, прозвішча, імя і імя па бацьку, год нараджэння, прафесіянальнае або фотаматэра (з укаваннем асноўнай прафесіі), паштовы адрас. Трэба ўказаць назву работы, месца, дату здымак.

Лепшыя работы выставіць будучы ўзнагароджаны дыпламамі і прызамі.

Прысуджэнне дыпламаў і адбор работ на трэцюю Усесаюзную фотавыстаўку, якая адбудзецца ў маі 1962 года, робіцца выставачным камітэтам з удзелам прадставіцеля арганізацыйнага камітэта Усесаюзнай фотавыстаўкі, а таксама прадставіцеля сумежных мастацтваў і грамадскасці.

НА СЦЭНЕ — АГІТБРЫГАДЫ

Іншы раз слухаеш выступленне агітатыйна-мастацкай брыгады і думаеш: а чаму гэты агітбрыгада? У яе звычайны канцэртны рэпертуар: мініяцюры, скетчы, сольныя песні, татчы. Ніякіх мисловых тэм, ні слова аб калгасе, раёне, ад імя якога выступае агітбрыгада.

Такое становішча было год назад у большай агітбрыгады Магілёўскай вобласці.

І вось многія з іх прыехалі на мініяцюры, скетчы, сольныя песні, татчы. Ніякіх мисловых тэм, ні слова аб калгасе, раёне, ад імя якога выступае агітбрыгада.

І сапраўды так. Вось на сцэне агітбрыгады Клімавіцкага РДК. Паўлюшча Нестерка.

Мы бачым не былога Нестерку ў ланіш, дамаканай вортпачы і з торбачкай за плячыма, а сучаснага. Ён у новай святлоцкай кашулі, хромавых ботах, з пінжаком за плячыма. Нестерка ходзіць усюды. Ён быў на фермах, у паліваючых брыгадах, у праўдзінных калгасах і таму добра ведае калгаснае жыццё.

Нестерка аказваецца майстрам на ўсе рукі — ён дэкламуе, спявае, танцуе. Славціць калгаснае маякі і выкрывае недахопы. Яму памагае дзед Мацей, ролю якога ўдала выконвае ўдзельнік агітбрыгады пэсіянер Андрэй Ядзюлевіч Рымару.

На аглядае ў Баўрыўска асаблівае ўражанне на глядачоў зрабіла брыгада Баўрыўскага раёна імя Дома культуры, якая выступіла з тэматычным канцэрта «Спадарожнік сямігады». Тэматычная накіраванасць, цэласнасць — вось што характэрна для праграмы гэтай брыгады. Баўрыўчане не тэатралізуюць сваёю прадставленнем, не ствараюць адзінаго канферансу. На сцэну выходзіць група дзятучат і пачынае размову з глядачамі. Тэкст вядучага змяняецца песнямі, танцамі астатніх удзельнікаў.

Добрым выкананнем майстэрствам, зладжанасцю і мэтачна-раванасцю парадавала агітбрыгада Горацкага раёна імя Дома культуры, якой кіруе Г. Макееў. Гэтым калектыву асабліва ўдалася эстрадыны нумары. Калектыв мае шмат цікавых і таленавітых удзельнікаў.

На абласным аглядае выступіла шмат цікавых агітбрыгад. Адчуваецца, што многія з іх старанна рыхтаваліся да агляда, часта радаліся вясковым глядачам вышэйшымі. Асабліва вынічалася агітбрыгада калгасаў імя Чапаева Кіраўскага раёна, імя Будзінскага Клічаўскага раёна, Дашкаўскай сельскагаспадарчай станицы Магілёўскага раёна і іншыя.

На аглядае ў праграмае большасць агітбрыгад, якія выступілі на аглядае, лепш зроблены сатырычныя нумары, чым тэлы, у якіх услаўляюцца поспехі перадавікоў, расказваюцца аб лепшых людзях.

Агітбрыгады Магілёўшчыны растуць з кожным днём. Выступленні іх цікавыя і надзейныя. Лепшыя з іх вылучаны на рэспубліканскі агляд, які пачынаецца сёння ў Мінску.

А. РАДЗІВІЛАЎ.

Мая Беларусь

Так назваў Тарас Хадкевіч кнігу-нарыс аб Савецкай Беларусі — «Краіне бланкітных рэк і азёр, шумлівых лясоў і квітнеючых паляў, прыгожых гарадоў і калгасных сядзіб, краіне здатнай і яшчэ большых магчымасцей». Проста, ланкачна расказвае аўтар аб тым, якой была Беларусь да рвалюцыі і якой яна стала на сарак чвэрць гадоў пазней Савецкай улады. Галюная ўвага звернута на сённяшняе дзянь рэспублікі. Папра-

бязна расказана пра гіганты айчыннай індустрыі — Мінскія трактарны і аўтамабільныя заводы, пра буйнейшыя новабудоўлі сямігады ў Беларусі: Палачкі нафтаперапрацоўчы завод, Салігорскі каліній камбінат, Бярозаўскі ДРЭС і іншыя. Імяна гэтыя гіганты індустрыі — сапраўдныя слава і гонар краіны, бясспрэчнае доказ эканамічнага росквіту Беларусі, якая з бодлай адсталай ускарны нарасла ў магутную індустрыяльную — калгасную рэспубліку высокай культуры.

У кнізе многа лубаў, фактычнага матэрыяла. Раздзелы, прысвечаныя новабудоўлям, сельскай гаспадарцы, могуць на першы погляд здацца нават сумнаватымі, пратанольна-сухімі. Але гэтыя лубы і факты, якія напаяюць душу чытача гонарам за сваю Радзіму. Напрыклад, у 1960 годзе ў Беларусі атрымана прамысловая прадукцыя ў 35 разоў больш, чым у 1913 годзе, і ў 4,5 разоў больш, чым у 1940 годзе! За гэтымі лубамі — паэзія натхнёнай працы мільёнаў савецкіх людзей.

глыбокі абстрактны, у іх зліваюцца эканамічны і палітычны сэнс.
Беларусь — адна з буйнейшых саюзных рэспублік. Яе многавяновы гісторыя поўная драматычных падзей, яе прырода — багатая і разнастайная, яе культура — самабытная. Даць поўнае ўяўленне аб такой краіне не лёгка. Існуюць тысячы спосабаў захавання імя, але непазбытым дэталі і ўражанні страціць перспектывы. Т. Хадкевіч пабегнуў гэтага. Буйным планам ён вылучыў найбольш істотнае — тое, што вызначае абычкі Беларусі, дапамагае прасачыць асноўную тэндэнцыю яе гістарычнага і сучаснага развіцця, раскрыць вытокі велічын перамог беларускага народа.

Праз увесь нарыс праведзена глыбокая, правільная думка: усмі сваім поспехамі, небывалым росквітам эканомікі і культуры, ростам і ўмацаваннем міжнароднага аўтарытэту Беларусі абавязана перш за ўсё няспынным клопамам Камуністычнай партыі, братай і дапамоце сацыялістычных рэспублік і самаададанай працы беларускага народа. Дасягненні Беларусі — гэта вынік заваяў Вялікага Кастрычніка, ажыццяўлення асноў мудрай ленынскай нацыянальнай палітыкі. Каб перанаканіць у гэтым, дастаткова ўспомніць такія агульнавядомыя факты, як узнікненне ў БССР зусім новых галін прамысловасці — станка-

Тым больш хачелася б ба-

В. БУРАН.

Сярод КНІГ

Таленавіты беларускі прэзвіт Васьлі Кавалевіч аўтар шэрагу зборнікаў, якія выходзілі ў 20—30-я гады, у тым ліку і твораў для дзяцей. Не ў яго творчай спадчыне (памер пісьменніцкага часу, але тое, што захавала сілу ўздзеяння і мастацкую свежасць да нашых дзён, дарогае нам не вычэрпным аптымізмам, задушыўнасцю.

Нядаўна ў Дзяржаўным выдавецтве БССР выйшла кніга Васьлі Кавалевіча «Следзіліцы», адрасаваная дзецям. У ёй—даве маленькія апавесці.

Першая і лепшая з іх—«Следзіліцы»: пра жыццё двух вясковых хлопчыкаў, пра адзінаццёра і яго маўта, калі сапескі людзі ліквідавалі разруху, выкіданую грамадзянскай вайной, і перад дзесяцімі ўсіх працоўных нашай краіны адкрыліся шырокае лагору ў свет разнаволенай працы.

Жыва, займальна разгортваецца ў творы сюжэт, тонкая назірлівасць пісьменніка забягае ў кожную сцэну, басаногіх хлопчыкаў пасля на лузе коней, гамоняць пра птушак, якія вяртаюцца з вырваў; затым хлопчыкі ідуць у лес, ціка і задуменна разважаюць аб тым, адкуль птушкі прыляцелі.

Вось яны, шчыльна прыціснутыя лобамі (ім вельмі хочацца хутэй стаць дарослымі!), мараюць, хто з іх вышэйшы, і справа зусім нечакана канчаецца сваркай:

«Абыякава павістаючы, Сёмка выходзіў з Федзькавага двара. Каб і нагі тваёй не было на майм двары!»—папырнуўшыся, крычаў ён.

— А я цябе пачытамі зацкую—не ўступай Федзька.

«Яны разыходзіліся, як ворагі. Здавалася, што дружба іх ірвалася канчаткова. Але пасобку было сумна, і таму яны стараліся паказаць адзін перад другім, што ім весела, ну, зусім добра і весела, і што яны ўжо ніколі не будуць дружыць».

Сталіны дыханне, слухаючы яны апавяданні дзеда Сівохі, маўраць аб падарожжы па сініх морях, шукаюць ноччу ў полі зачыраваныя скарбы—і мы жыва ўяўляем гэтых прывабных, звязаных шырай і добрай дружбаю, цікаўных да ўсяго хлопчыкаў.

Адрасуючы кнігу дзецям, аўтар не падмяняе выкладкам і дэкла-

ПАЭТЫЧНА, ЗАДУШЭУНА

рашчэй жывых і паэтычных неспрэчных рухаў душы сваіх герояў, не здаржывае жыццёвай праўдзе. Таму і запамінаюцца абразы хлапчукоў. Федзька—гэта той, хто звычайна задае тон, каму належыць першы голас у гульні. Гэта бойкі, адчайны хлапчук з цёмнымі жвавымі вачыма, больш рашучы, чым яго сябра, больш смелы і вынаходлівы. Сёмка—наадварот—той, хто ў дружбе следкуе за ўсім за сябрам, не імкнецца на першы план, але дае дружбе сапраўды змест і душу жыццёва. Ён схільны да роздуму, з мяккай, паэтычнай душой.

Паэтычна, рамантычна афарбоўка герояў кнігі не робіць іх менш жыццёвымі. Не сакрэт, што самай вайсковай любоўю ў дзяцей заўсёды карыстаўся тая творы, у якіх героі былі крышчачку «прыўзняты», калі ўсе іх дзеянні і ўчынкі былі афарбаваны рамантычна. Адымі ў Федзькі і Сёмкі іх рамантычную мару стаць вайсковымі следзіліцамі, пабываць на поўначы і поўдні—і апавесці, безумоўна, многае страціць.

Але, здаецца, не было б у апавесці той мяккай кранальнасці і цепенні, калі б не пудоўныя вобразы дзеда Сівохі, «майстра на ўсе рукі», вялікага жартуніка, Паказ дружна старога, умудрамага жыццём дзеда і найбольш хлапчукоў, якія трываюць у жыццё, калі добра і тонка чалавек настолькі паўшчы, быў дзед «шарокі, меленькі» барозка ў яго казіння, рыжыя-сівыя, вусы такіма сівыя, а фантазія—о!—фантазія ў яго невычэрпная. І не кажу, як дзед любіць расказаць казкі, а яшчэ больш пра розныя незвычайныя здарэнні, што адбываліся ў яго жыцці—прадзіўнейшыя, як ён сам кажа, гісторыі-былі. Нават дарослы чытач ад душы смеецца і атрымлівае асалоду, чытаючы пра гэтыя здарэнні. Хлопчыкам падабаюцца дзедава строгасць і справядлівасць, ягоныя казкі.

Дзед не-не ды і пажартуе з іх, але такое шчырае заміланне, такая сапраўдная павага да кожнага прастадушнага дзіцячай наіўнасцю бачыць ў гэтых жартках, што нельга не даравань старою і гэтыя кліны, і, можа, дзед-дзед фанабрыўны тон і заната ўжо бойкую, лёгкую фантазію.

Вобраз дзеда Сівохі намалюваны светлым, мяккім фарбамі, прасякнуты гумарам, ён як бы дапаўняе і ўдакладняе вобразы хлапчукоў; гэта—зноў жа ўдача аўтара.

Вельмі важна, што аўтар не пераходзіць у творы на нейкі спецыяльны «дзіцячы» тон, гаворыць з дзецьмі, як з роўнымі.

Абрываючы апавяданне пра дзіцяства герояў, пісьменнік раптам пакідае Федзьку з Сёмкам праз сем гадоў, калі абоем скончылі па п'ятнаццаць, калі абоем скончылі

школы і хочучы вучыцца далей. З шэрагам намерам аддзейнічае свае мары адраўляюцца яны ў шырокі свет—Сёмка ў горад, вучыцца на рабфаку, Федзька да дзяда-кі Максіма Гайдая, адважлага лётчыка.

Праходзіць некалькі год, і старыя сябры сустракаюцца зноў. Сёмка скончыў рабфак і вывучыўся на агранома, Федзька—выдатны лётчык. На Федзькіным самалёце ляццяць яны ў родную вёску, дзе за гэтыя гады выраас багаты, лепшы ў раёне калгас «Чырвоны себят». Героі апавесці не паехалі ні ў татву, ні ў пунціно, ад іх найбольш дзіцячай мары «застаўся толькі далёкі ўспаміны» (Сёмка едзе ў сваю вёску аграномам, Федзька ў аэраklub бярэ шэфства над лепшым у раёне калгасам).

Трэба сказаць, што першая частка апавесці—дзіцяства—напісана значна лепш, з большай шчырасцю і цепеннасцю. Вельмі ўжо агульна, паверховы гаворыць пісьменнік (імяна гаворыць, а не паказвае) ад зменах, якія адбыліся ў вёсцы Лугіна, аб яе новым калгасным жыцці, ды і героі ў другой палове апавесці паводзіць сябе менш натуральна.

І ўсё ж апавесць прываблівае майстэрствам, гумарам і цепеннасцю, той задушыўнасцю, якая так характэрна для лепшых твораў беларускай савецкай дзіцячай літаратуры.

Тыя ж паэтычнасць і задушыўнасць, тыя ж любоў да прыроды і веданне дзіцячай псіхалогіі адчуваюцца і ў другой апавесці—«Санька-сігналіст», але ў мастацкіх адносінх яна крыху слабейшая. Тэма яе іншая—лес хлопчыка-сіраты, які трапіў з дзіцячага дома ва ўдарны полк Чырвонай Арміі і выходзіўца там.

Перада мною стаяла жанчына, якую называў пажылою рана, а маладою—нона. Паліто на жанчыне было старынкае, месцамі працёртае. Прычоска схавана пад шапкам.

— Бялітаў у мяне пакуль няма, але зарад будзеш,— растлумачыла яна.— Зарад забуду ў касу і атрымаю. Хвілінку пачакайце. Бачыце, у касе знаходзіцца адна жанчына, з якой я не хачу, не павінна сустракацца...

Мне патрэбны білеты, а да ўзрэмных жаночых адносін справы не было. (Пашэй высветлілася, што мая новая знаёмка не хачела мець сведак пры наведанні касі).

Пра хвілінку з дзяржэй выйшла тая «небеспечная» жанчына. Мая новая знаёмка прайшла ў касу і хутка вярнулася.

— Вось і ўсё,—стрымана ўсміхаючыся, сказала яна.— Толькі вы, калі ласка, не ідзіце са мной побач, а то раптам убачыць каіс і ўзіме скандаль.

У Гомелі праведзен двухдзённымі семінар маладых паэтаў і самадзейных кампазітараў вобласці. У яго рабоце прынялі ўдзел паэт Адам Русак і кампазітар Іван Кузняцоў. На здымку: Іван Кузняцоў і Адам Русак (у цэнтры) гутарыць з удзельнікамі семінара. Фота Ф. РАМАНОВА, (БЕЛТА).

КРУЦЬ—ВЕРЦЬ

«Што такое?» — не разумеў я. — Касір нас накіравала да сваёй саборкі, — растлумачыла жанчына. — А я перабю ёй заробак. — Не разумею? Нам пачаць чатыры-пяць працінтаў ад кошту распеўсоджых білетаў? — Увогуле я працую распеўсоджальнікам у шырку, — казала жанчына далей. — Канцэрты Варонежскага хору арганізоўвае філармонія. Тут, пры філармоніі, я па сумнішчынню. Нелегална. Нават на чужое прозвішча біру білеты...

— Я па Савескім... Не думайце—з усмешкай загаварыла да Льва Мікалаевіча жанчына. — Я яму (гэта значыць мне) білеты не прадавала. Гэта мой яшчэ даваенны (!) знаёмы.

— Валаеце: у нас канкурэнцыя Цяпер давайце... Я выняў грошы і яны ў момант зніклі ў адной з кішчэц білетай сумкі, набітай рознымі білетами...

— Расстаўся я з Яўгенай Мілер з непрыемным пацупічым. У памяці ўсплывала цэлая галерэя ашуканых ён, абдзеленых вакол паліцыйскіх людзей. Яна ўсяляк выкручвалася, хлусіць, каб выкалічыць капейку.

— Я не ўпэўнены ў тым, што Мілер — выключэнне, таксама як і не магу кідаць папрокі па адрасу добрасумленнага распеўсоджальніка. Але, відавочна адно, у распеўсоджальных білетаў нам трэба смалей абіраццана на грамадскасць, прадстаўнікоў прафесійных і камсамольскіх арганізацый.

— Пачакайце, паніце, Вунь ідзе Леў Мікалаевіч. Гэта распеўсоджальнік па вашым, Ленінскім раёне.

— А вы? — А вы? — усёго толькі трыццаць шэсьць квадратных метраў (!) Дзе дача? У Мейтэпалі. Да мора да-лекавата, але абходзіліся. Тры месяцы шыр не працую, і я гэты час знаходжуся там, на дачы. Яна, вядома, Паўднёвае сонца, яно, вядома, гаюцца ўласціваці мае. І на мора едзю. Сама шэфёр трыццаць класа. Разумею, для апапачынку грошы патрэбны... Толькі вы ўжо, калі ласка, нікому мяне не выдавайце, што я там і тут працую. Наш дырэктар (яна мела на ўвазе дырэктара шыркі) і так ужо гаворыць, што я вельмі многа заробіў. Давадзіла — прагоніць... Ён ужо знаў у філармонію, але ў мяне там — у сур'язна. А мая машына ў шыркім гаражы. Вядома: пеліны, з гара-чэй вадой. Цудоўна! Дзе знойдзены такія...

— У шырку я заробляю нейкіх паўтары дзве сотні. Гэта ж глупства! Цяпер Віталій Вольскі працую над кнігай, у якой больш глыбока распрацоўвае гэтую тэму. Ніколі мы дружым дарожны нататні пісьменніка пра Гінею.

— Я па Савескім... Не думайце—з усмешкай загаварыла да Льва Мікалаевіча жанчына. — Я яму (гэта значыць мне) білеты не прадавала. Гэта мой яшчэ даваенны (!) знаёмы.

— Валаеце: у нас канкурэнцыя Цяпер давайце... Я выняў грошы і яны ў момант зніклі ў адной з кішчэц білетай сумкі, набітай рознымі білетами...

— Расстаўся я з Яўгенай Мілер з непрыемным пацупічым. У памяці ўсплывала цэлая галерэя ашуканых ён, абдзеленых вакол паліцыйскіх людзей. Яна ўсяляк выкручвалася, хлусіць, каб выкалічыць капейку.

— Я не ўпэўнены ў тым, што Мілер — выключэнне, таксама як і не магу кідаць папрокі па адрасу добрасумленнага распеўсоджальніка. Але, відавочна адно, у распеўсоджальных білетаў нам трэба смалей абіраццана на грамадскасць, прадстаўнікоў прафесійных і камсамольскіх арганізацый.

— Пачакайце, паніце, Вунь ідзе Леў Мікалаевіч. Гэта распеўсоджальнік па вашым, Ленінскім раёне.

— А вы? — А вы? — усёго толькі трыццаць шэсьць квадратных метраў (!) Дзе дача? У Мейтэпалі. Да мора да-лекавата, але абходзіліся. Тры месяцы шыр не працую, і я гэты час знаходжуся там, на дачы. Яна, вядома, Паўднёвае сонца, яно, вядома, гаюцца ўласціваці мае. І на мора едзю. Сама шэфёр трыццаць класа. Разумею, для апапачынку грошы патрэбны... Толькі вы ўжо, калі ласка, нікому мяне не выдавайце, што я там і тут працую. Наш дырэктар (яна мела на ўвазе дырэктара шыркі) і так ужо гаворыць, што я вельмі многа заробіў. Давадзіла — прагоніць... Ён ужо знаў у філармонію, але ў мяне там — у сур'язна. А мая машына ў шыркім гаражы. Вядома: пеліны, з гара-чэй вадой. Цудоўна! Дзе знойдзены такія...

— У шырку я заробляю нейкіх паўтары дзве сотні. Гэта ж глупства! Цяпер Віталій Вольскі працую над кнігай, у якой больш глыбока распрацоўвае гэтую тэму. Ніколі мы дружым дарожны нататні пісьменніка пра Гінею.

— Я па Савескім... Не думайце—з усмешкай загаварыла да Льва Мікалаевіча жанчына. — Я яму (гэта значыць мне) білеты не прадавала. Гэта мой яшчэ даваенны (!) знаёмы.

— Валаеце: у нас канкурэнцыя Цяпер давайце... Я выняў грошы і яны ў момант зніклі ў адной з кішчэц білетай сумкі, набітай рознымі білетами...

— Расстаўся я з Яўгенай Мілер з непрыемным пацупічым. У памяці ўсплывала цэлая галерэя ашуканых ён, абдзеленых вакол паліцыйскіх людзей. Яна ўсяляк выкручвалася, хлусіць, каб выкалічыць капейку.

— Я не ўпэўнены ў тым, што Мілер — выключэнне, таксама як і не магу кідаць папрокі па адрасу добрасумленнага распеўсоджальніка. Але, відавочна адно, у распеўсоджальных білетаў нам трэба смалей абіраццана на грамадскасць, прадстаўнікоў прафесійных і камсамольскіх арганізацый.

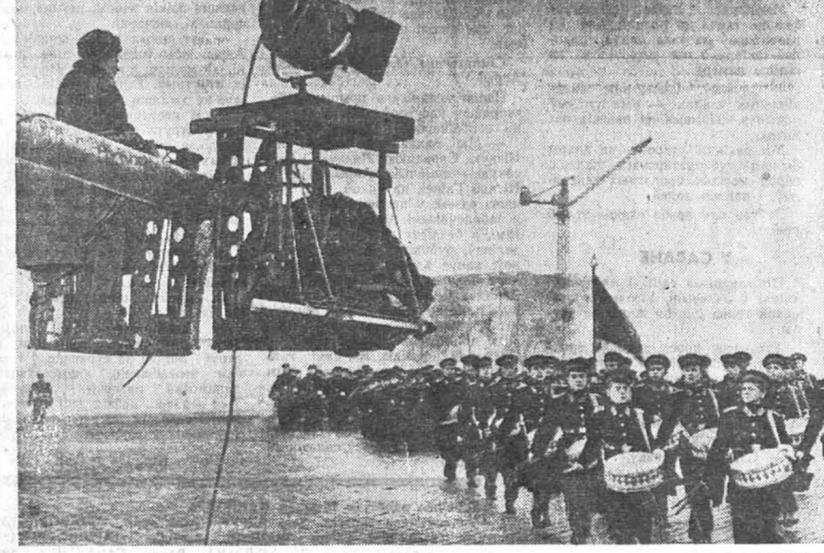
— Пачакайце, паніце, Вунь ідзе Леў Мікалаевіч. Гэта распеўсоджальнік па вашым, Ленінскім раёне.

— А вы? — А вы? — усёго толькі трыццаць шэсьць квадратных метраў (!) Дзе дача? У Мейтэпалі. Да мора да-лекавата, але абходзіліся. Тры месяцы шыр не працую, і я гэты час знаходжуся там, на дачы. Яна, вядома, Паўднёвае сонца, яно, вядома, гаюцца ўласціваці мае. І на мора едзю. Сама шэфёр трыццаць класа. Разумею, для апапачынку грошы патрэбны... Толькі вы ўжо, калі ласка, нікому мяне не выдавайце, што я там і тут працую. Наш дырэктар (яна мела на ўвазе дырэктара шыркі) і так ужо гаворыць, што я вельмі многа заробіў. Давадзіла — прагоніць... Ён ужо знаў у філармонію, але ў мяне там — у сур'язна. А мая машына ў шыркім гаражы. Вядома: пеліны, з гара-чэй вадой. Цудоўна! Дзе знойдзены такія...

— У шырку я заробляю нейкіх паўтары дзве сотні. Гэта ж глупства! Цяпер Віталій Вольскі працую над кнігай, у якой больш глыбока распрацоўвае гэтую тэму. Ніколі мы дружым дарожны нататні пісьменніка пра Гінею.

М. ЧАПАСАЎ, слухач Мінскай вышэйшай партыйнай школы.

УВАГА, ІДУЦЬ ЗДЫМКИ

Справа ў тым, што ніхто з гаварышчуў не даваў веры, што я ствару гэты вобраз. Яны бачылі толькі тое, што мне прапакізаны ролі палобіўнікаў. На рэпетыцыях па многу заўсёды сачылі дзесяці акцёрскіх вачэй. У іх я чытаў:

— А ну, пабачым, што ў цябе выйдзе? Які цуд ты нам пакажаш?

І гэта не са злосці і варажосці да мяне. Не! Яны ўсе пудоўныя, добрыя людзі. Гэта акцёрскія слабасці, штэпы, звычкі.

— Добра іграеш ацмоўныя ролі, значыць, не здолееш сыграць стасеўска. Не іграў палобіўнікаў—дык і не барыся за іх.

Цяпер я не звяртаю на гэта ўвагі, а тады такія адносіны скоўвалі мяне. Цяжка было не толькі жыць на сцэне, а нават канцэнтравць сваю ўвагу на ролі. Дома ў сабе, што хочаш, у ролі выходзіш, а прыйдзеш у тэатр—усё з рук валіцца, што робіць? Страху веру ў сабе. Бачу, што і рэжысёр хвалюцца. Я ж яму не хвалюцца, калі я яшчэ нічога не паказаў. Мы даўно перайшлі ўжо на мізаансцы. Стала яшчэ цяжэй працаваць.

Адночы рэжысёр прапачуе мяне застанца пэра рэпетыцыі і адзіна на адзіна пачаў гутарку.

— Зразумейце маё становішча. Я новы чалавек у тэатры. Мяне прапаруюць, што зрабі памылку, даўшы вам гэтую ролі. Я веру і адчуваю, што вы носіце ў сабе нешта цікавае, але чамусьці баіцеся яго паказаць. Што вам перашкаджае? Пакажыце мне хоць прораў, эскізы тое, што вы бачыце ў ролі, каб я мог потым абараніць і вас і сабе.

Гэтыя таварыскія словы ўсхвалявалі і падтрымалі мяне.

Я ўспомніў, як брат у дзіцстве вучыў мяне плаваць. Вось так, мусіць, і цяпер трэба перамагчы сваю нерашучасць.

Я прапачу рэжысёра заўтра раніш пачаць рэпетыцыю з майго выхду і прыгнаць усю ролі, не даючы падказкі. Мы дамовіліся і, моцна паціснуты адзіна аднаму руку, размаўлялі сабой мі. Як мала часам акцёру патрэбна! Адно-два цэльныя словы і сабрэўска падтрымка.

ваю з пасцелі, хаджу па лакоі,—ужо не я, а сам шкаляр Самахвальскі. Усё гэтава, хоць зарав выходзіць на сцэну. Трэба ўста захавалі да заўтрашняй раніцы, данесці да сцэны і зафіксаваць. Толькі на досцітку заснуў, але і ў сні іграў Самахвальскага. Наогул я часта ў сні іграў свае ролі.

Раніцою багу ў тэатр. Зайшоў у куток, каб ні з кім не сустракацца і «не распуськаць» свайго шкаляра. Званок. Пачынаецца сцэна Насці з Мальвінай пасля кіршаў. Здалёк сачу за імі. Мой выхад іду... І іду ўжо не я, а паўзе нешта нягледзячы... Пра ўсё забуду на свеце. Існуюць толькі яна вызначаныя задачы-жаланні. Так капаляць за кавалкам праводжу ўсю ролі. Нібы цяжкая гара звалілася з плеч. Ад скаванасці і следу не засталася. Мне лёгка і радасна. Нішто не перашкаджае.

Скончыў ролі і бышчм працуюся ад нейкага пудоўнага сну. Наўкол усё смяюцца. Недаверліваць у вачах сяброў знікла. Усе вяселья, прыязны, глядзяць на мяне ласкава, падбаўдзёрваюць, хваліць. Рэжысёр з заале радасна крычыць:

— Веру! Ухваляю! Цяпер можаце рабіць, што хочаце. Я не буду ўмешвацца і перашкаджаць вам. Гэта больш таго, чаго я чакал!

Рэпетыцыя скончылася. Хочацца застанца аднаму. Разабрацца, што адбылося са мной: выйшаў, што перашкаджала ў ролі і што зняло гэтую перашкоду. Іду ў сад, на бераг Дзвіны, сяджу на лаўку і ўчыняю сабе допыт.

Я ўжо прывычаўся са ад часу паводзіць вынікі працы допытам самога сваб. Гэтае практыкаванне я называю «сам сабе пракурор». Успамінаючы наступова, крок за крокам, усё творчы працэс за пэўны адрэзак часу, я здаю сабе пытанні: «А чаму ты зрабіў так, а не інакш?»—і імкніш дакладна, сумленна, не шкадуючы сваб, разабрацца, адказаць на іх. Калі выяўлю памылку, выпраўляю яе. У выніку гэтай допиту я часта мацяваю для сабе такія ролі, якія вельмі запамінаюцца. Часта тая ці іншая ролі так падбаўдзёрваюць, бачыць у сваім узнётым вобразе так яскрава і з такой паўнамотай, што губляецца перад ім. Бачоцца, што не здолееш яго паказаць усюбачы на сцэне, перуенся і спынаецца хутэй прысці да кінатэклага выніку, мінуўшы натуральны працэс стварэння вобразу. Фарсіруеш яго, і таму ён выходзіць з-пад уладзі.

Асноўная жа маёй памылкай у дзелам выхду было тое, што я мямалі перамажыць цэнтр сваёй увагі: галоўнай мэтай стала не старэнне вобразу, а доказ майго права на ролі. Вось якія

рчы здарыцца з акцёрамі ў іх творчасці. Перавядзеш незарок стрэлку свайго адування на той пунці, і ролі пайшла гід адход.

Усведомленне сваіх памылак знішчае і ўсё перашкоды. Справа пайшла на лад. Перад кожнай рэпетыцыяй нава абдумваю ўсе ўчынкі вобраза, прычыны, што іх параджаюць, усю лінію дзеяння і паводзіні. Удакладняваю, шліфую, пакаціваю толькі тое, што вельмі патрэбна. Раблю ўсё вобраз вастрыім, глыбейшым на зместу і, больш яскравым на форме. Знаходжу і адбіраю неабходныя дэталі.

Так ад рэпетыцыі да рэпетыцыі рос і дужэ мой вобраз шкаляра Самахвальскага. Кожны раз я знаходзіў што-небудзь новае ў ім. Я даўно яго да той грані вастрыі, перайшоўшы якую, губляю рэалістычнасць. Толькі валодаючы майстэрствам, можна дазваляць сабе такую раскошу. Я хадзіў у гэтай ролі як на лёсе нека: не так ступіць, паражыцца. Шмат хто не згаджаўся са мной і прадрару правал. Жыццё паказала, што не праўдзю. Дваццаць год хаджу ў гэтай ролі як шырківы жангёр па напітаным другі і ні разу не ўпаў з яго.

Калі мастак Л. Кроль, які афармаў спектакль, паказаў у першы раз мой эскіз касцюма, я быў азалачаны. Што гэта за адзенне? Фрак не фрак—з аксаміту... штаны — нейкі гоф і не гоф... Панчош, гаманш. Нейкая недарэчысць. Я выказаў яму свае думкі.

— Я папрану хутэй пашыць табе гэтую вопратку — надзець, пахадзі ў ёй, а потым пагтарым,—адказаў мастак.

Я згадзіўся з такой прапановай. Чым больш я ўгледзіўся ў эскіз—тым больш ён мне пачынаў падабацца.

Чорны колер адзення адцяняе вобраз на фоне малаўнічых фарбаў усёго спектакля. Менавіта так і можа апрацца Самахвальскі. Каб адзінціцца ад усіх і пакарасвацца, ён уздзена на сябе хоць чорта. Гэтая недарэчысць адзення вынік з яго ўнутранага зместу. Так жа і ў наш час нараджаюцца стылгі.

Я ўжо прывычаўся да эскізу, абываю яго. Эскіз дапамо мне яшчэ глыбей улезці ў вобраз. Я вельмі ўдзячы мастаку Л. Кролю за гэты і за тую яскравую святаноснасць, якую ён унёс у афармленне спектакля.

Набліжаецца час прэм'еры. Я быў гатовы да яе, як кажуць, ва ўсім сваім узброенні. Што скажа глядач? Дапаможа ён мне ці расхалодзіць?

Перад прэм'ерай мы, усё ўдзельнікі спектакля, вельмі хваліліся. Справа ў тым, што сярэд ка-

Блакітныя праменні праектара асяцілі Цэнтральную плошчу Мінска. На апэратарскім крано рэжысёр і апэратар. Чуюцца каманда: «Матор!» Грымьціць пошчак барабанаў. Пад куры марша выразным крокам праходзіць стройныя рады суворачуў.

Гэта ідуць здымкі новага мастацкага фільма «Юныя лётчэнікі», які складаецца з трох навел. Сцэнарый першай навелы—«Салдацкае святан» напісан Г. Шкалікавым па матывах апавядання Я. Брыля «Зорка на спражцы».

Фільм здымае група маладых выпускнікоў інстытута кінематаграфіі — рэжысёр В. Тураў, апэратары А. Забалоцкі, Ю. Марухін. Героі навелы — дзеці. Іх ролі выконваюць Міша Чыстоў, Сяргей Скачун, Дзіма Шустэнка.

У здымак фільма здымаецца аркестр штаба БВА і дырыжоры, заслужаныя артысты БССР Майзлер і Мартыну.

Над другой навелай «Юныя дзень» працуюць рэжысёр А. Грачышка, апэратар І. Рамашэўскі, мастак Б. Кавецкі.

У галоўнай ролі Дзімкі-лётчэніка (кінанавега «Памылка», рэжысёр А. Ястрабаў) здымаецца хлопчык Жыня Трошчэнка.

На здымку вы бачыце рабочы момант здымак фільма «Салдацкае святан».

«Скульптура»

Было вельмі гарача. Хацелася піць. Мы зайшлі ў бар на цэнтральнай вуліцы, недалёка ад універ

